

ויזרע יצחק

שנה יג'

פרשת "ויקהל פקודי" החודש
הפטרה: "כה אמר ה'
כט' אדר תשפ"א

יוצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"
ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

זמני השבת	י"ם	ת"א	חיפה
כניסה	17:09	17:24	17:15
יציאה	18:22	18:24	18:23
ר"ת	19:03	19:00	19:01

הגיגים לפרשת השבוע

"לא תבערו אש" (שמות לה' ג)

ידוע מה שאמרו חז"ל שהטעם של כל המלאכות האסורות בשבת הוא משום שיש בהם יצירה חדשה או תיקון, אם כך מדוע נאסרה הבערה? הלא על פי רוב, ההבערה היא קלקול? כותב ה"ספורנו" שאף על פי שההבערה בעצמה היא על פי הרוב קלקול, מכל מקום משום היותה כלי לכל שאר המלאכות, או לרובן, לכן היא אסורה בשבת.

"זהב וכסף ונזושת" (שמות לה' ה)

אומר ה"אור החיים" הקדוש שלכאורה, אין עקביות בתורה בסדר שהיא מחברת בין הפרטים בעת שהיא מפרטת דברים שונים. לפעמים נוספת האות וא"ו בין כל פרט ופרט, כמו שמפורט בסדר שלוש עשרה הדברים הבאים בנדבת המשכן, שהוסיף את האות וא"ו בכל פרט שנוסף, זהב וכסף וינחשת ויתכלת ו'ארגמן... ולפעמים נוספת האות וא"ו רק בהתחברות אל הפרט השלישי, כאמרו "את המשכן, את אהלו ואת מכסהו", ותיכף פירט הכתוב בסדר אחר ואמר "את קרסיו ואת קרשיו", וכן על זה הדרך עד סוף סדר פרטי המשכן. ומתוך שהסבר הדברים הוא על פי דברי חז"ל במדרש שהאות וא"ו מראה על קשר של הדבר הנוסף אל הדבר הקודם לו, וחסרון האות וא"ו מציין על פרט שעומד בפני עצמו. על פי כלל זה ניתן להבין כל רשימת פרטים, ונוכל ליישב כל פרט ופרט במקומו. ובמקרה שלנו, בנדבת המשכן, הוסיף הכתוב את האות וא"ו בראש כל פרט, כדי להסמיק ולהשוות את כל שלוש עשרה הדברים, לומר שכולם שווים וראויים להיקרא "תרומת ה'", וזכותם שווה, מי שמביא את הנחושת נחשב בדיוק כמו מי שהביא את הזהב. כמו שמצאנו שאמר הכתוב (ויקרא א' ט-יז) בעולת הבהמה "ריח ניחוח", ובעולת העוף "ריח ניחוח", ואמרו חז"ל (מנחות קי). "לומר לך שאחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון לבו", עוד התכוון הכתוב לומר שכל שלוש עשרה הדברים הם חובה לצורך המשכן, הדבר הקטן כמו הדבר הגדול, וכולם מעכבים, לכן חכרם הכתוב באמצעות האות וא"ו. אבל כל זה נכון רק בערך של הדבר הניתן, אבל בערך של מה שנעשה ממנו, בזה יש ביניהם הבדלי דרגות של קדושה, כמה קדושות הם זו למעלה מזו, ולא תדמה שום קדושה למה שלמעלה ממנה.

"אלה פקודי הבישכך מישכך העדות" (שמות לח' כא)

רבינו החיד"א מפרש ב"נחל קדומים" את המילה "פקודי" במשמעות של חסרון כמו "לא נפקד ממנו איש". ומה שכתוב "אלה פקודי", בא לרמז על החסרון שני בתי המקדש. וזה מה שאמר הכתוב "המשכן, משכן" מרמז שנחסרו שני הבתים. בית הראשון שהיה במילואו, רמוז במילה "המשכן", ובית שני שהיו חסרים בו חמישה דברים ביחס לבית ראשון, רמוז במילה "משכן" בלא האות ה', ושניהם נחרבו. והטעם לחורבן הוא "העדות", דהיינו על עזבם את התורה שנקראת "עדות". ואף על פי שלמדו תורה, אבל לא למדו כמו ש"פקד על פי משה", דהיינו לימוד תורה לשמה, לכן הלימוד לא הועיל ונחרבו הבתים. ומתוך צרה רווח, "על פי משה", שהגאולה העתידה תהיה בזכות משה רבינו כי "על פי" הוא בגימטריה ק"ץ, ואז תתעורר שוב עבודת הלויים וזהו שאמר "ביד איתמר בן אהרון הכהן".

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ו

אריק שלום בר גורג'יה ז"ל נלב"ע יז' תמוז תש"ף

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
תנצב"ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

אין לעיין בעלון בשעת התמלח

לא לשמור על קדושת הגליון

"וכל אשה זוכמת לב בידיה טוּו... את התכלת ואת הארגמן..." (שמות לה' כה)

מעיר ה"משך חכמה" שבטוויית התכלת והארגמן... כתוב בלשון יחיד "וכל אשה חכמת לב", ואילו בטוויית העיזים כתוב בלשון רבים "וכל הנשים... טוּו את העיזים" (שמות לה' כו). ומסביר שההבדל נובע מכך שאת העיזים טוּו גם נשים שהיו טמאות נידה, והדבר היה מותר כיון שלפי חז"ל הן טוּו את הצמר עוד בעודו על העיזים, ובעלי חיים אינם מקבלים טומאה. אבל בטוויית התכלת, דבר שמקבל טומאה, טוּו רק נשים שהיו טהורות, לכן הזכירן הכתוב בלשון יחיד, "וכל אשה", שהיא טהורה, "טוּו... את התכלת ואת הארגמן..."

"והנשיאם הביאו את אבני השיהם ואת אבני המלאים לאפור ולושיץ" (שמות לה' כז)

אומר ה"חזקוני" שלנשיאים היה את אבני השיהם ואת אבני המילואים ממה שהם שאלו מהמצרים ביציאת מצרים, כי כשעלו בני ישראל ממצרים, כל איש שאל משכנו המצרי לפי מעלתו. ומוסיף שאת אבני השיהם, שהם שתיים שהיו נדרשות לצורך האפור הביאו כל הנשיאים ביחד, כיון ששמות כל השבטים כתובים בהם, אבל את אבני המילואים, שנדרשו לצורך החושן הביא כל אחד אבן אחת, לחתום בה את שם שבטו.

"ולטהרות נתן בלבן" (שמות לה' כח)

אומר ה"פנים יפות" שהכתוב מזכיר כאן שכל מלאכת הקודש נעשתה על ידי בצלאל ואהליאב, והם היו מורים ומלמדים את "כל איש אשר נשאו לבו" לאיזה מלאכה מהמלאכות, הורו להם את הדרך לעשות את מלאכה, וה' נתן חכמה בלב כל עושה מלאכה להבין את הדברים על מכונו. וכיון שכולם למדו וקבלו את המלאכה מבצלאל ואהליאב, נקראה כל המלאכה על שמם, כדכתיב "ובצלאל... עשה את כל אשר צוה ה' את משה" (שמות לח' כב), ראינו זאת גם אצל אברהם שנאמר "ובן הבקר אשר עשה" (בראשית יח' ח), למרות שאברהם ציוה את הנער, ישמעאל, לעשות את בן הבקר, "ויתן אל הנער", וכן בעוד מקומות...

"אלה פקודי המשכן, מושכן העדות" (שמות ל"ז כא)

אומר רבי אברהם סבע ב"צורור המור" שהמשכן נקרא "משכן העדות" משום שהמשכן הוא עדות למשכן של מעלה. וכל הדברים שנעשו במשכן של מטה נעשו גם במשכן של מעלה. במשכן של מטה כתוב "עצי שטים עומדים", ומשכן של מעלה כתוב "שרפים עומדים". במשכן של מטה כתוב "והיו הכרובים פורשי כנפים", ובמשכן של מעלה כתוב "שש כנפים לאחד". במשכן של מעלה כתוב "ואת הכוכבים", ובמשכן של מטה כתוב "ועשית קרסי נחשת חמשים". שהקרסים היו נראים במשכן ככוכבים בשמים. במשכן של מעלה כתוב "נוטה שמים כיריעה". ובמשכן של מטה כתוב "ועשית יריעות עזים לאהל על המשכן". וכן עוד דברים רבים שהמשכנים דומים זה לזה. באופן שמשכן של מטה הוא עדות למשכן של מעלה. לפי שהוא כנגד עולם העליון. וזהו המשכן משכן העדות.

"ובצלאל בן אורי עשה את כל אשר צוה ה' את משה" (שמות ל"ז כב)

"אשר צוה אותו משה אין כתיב כאן אלא כל אשר צוה ה' את משה, אפילו דברים שלא אמר לו רבו, הסכימה דעתו למה שנאמר למשה בסני. כי משה צוה לבצלאל לעשות תחלה כלים ואחר כך משכן, אמר לו בצלאל מנהג עולם לעשות תחלה בית ואחר כך משים כלים בתוכו, אמר לו כך שמעתי מפי הקב"ה, אמר לו משה בצל א-ל היית? כי בוודאי כך צוה לי הקב"ה. וכן עשה, המשכן תחלה ואחר כך עשה כלים" (רש"י)

מבאר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ב"קדושת" לוי", שכאשר האדם קם בבוקר ממיטתו, הוא צריך לרחוץ את פניו ואת ידיו ולברך את ברכות השחר (ברכות ס' ב), דהיינו בתחילה צריך לקבל עליו עול מלכות שמים להאמין באמונה שלימה שיש בורא על כל העולמות. אחר כך צריך האדם להתפלל וללמוד תורה ולעשות מצות. והמצות והתורה הם המלמדים את האדם את המידות של הבורא שהוא א-ל רחום וחנון, ושאר מידות הבורא, יוצא שהמצות והתורה שהאדם עושה, הם מלמדים אותו איך להאמין באמונה שלימה בבורא. לומדים מכאן שיש שתי בחינות באמונה בבורא, בתחילה האדם מאמין בשכל קטן שיש בורא על כל העולמות, ואחר כך כשאדם לומד תורה ועושה את מצות הבורא, על ידי התורה והמצות הוא מגיע להזדככות השכל, ומגיע לאמונה שכלית בבורא. ואדם המאמין באמונה שלימה בבורא זוהי "השראת השכינה".

"ויעש משה ככל אשר צוה ה' אתו כן עשה" (שמות מ' טז)

הפסוק מסכם את כל העשיות שבספור המשכן. מעיר רבינו בחיי שמהפסוק "ועשו לי מקדש" (שמות כה' ח) ועד כאן יש רמ"ח עשיות במלאכת המשכן וכליו, כנגד רמ"ח מצות עשה שבתורה, לא כולל את העשיות של חטא העגל, שאותם עשיות אינן מכלל החשבון.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם:

אליהו בן חמו בר אסתר, יוסף בנימין בר חביבה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק" חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 20:30-21:30 לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315